Cena numeru 10 groszy.

№ 62 SOSNOWIEC. — sobota 17 marca 1917 roku. Rok VIII.

ISKRA

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY i LITERACKI.

Cena ogłoszeń: na 1-ej stronie za wiersz petitowy 60 kop na III-ej stronie — 30 kop. na IV-ej stronie — 20 kop. nadesłane za wiersz. garmontowy — 1 rub. Drobne ogłoszenia po 3 kop. za wyraz. Załączenia po 3 rub. od tysiąca.

Redakcja i Administracja mieszczą się pod № 1-ym przy ul. Krzywej w Sosnowcu. — Telefon №. 298

Adres dla listów i depesz „Iskra" Sosnowiec.

Prenumerata wynosi: Z odnoszeniem rocznie rb. 9.00 — półrocznie 4.50 — kwartalnie 2.25 — miesięcznie 75 kop., z przesyłką pocztową 1 m. 80 f. miesięcznie, Cena numeru pojedyńczego — 10 groszy.

Redakcja otwarta od 8 r. do 7 w. — Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Oddziały własne: w Będzinie Małachowskiego 9, w Dąbrowie Sienkiewicza 6, i w Zawierciu

Rewolucja w Rosji.

PETERSBURG. Pet. Ajencja Tel. donosi: W Petersburgu rewolucja. Komitet egzekutywny, składający się z 12 członków zagarnął władzę. Wszystk[illegible] ministrów wtrącono do więzienia. Garnizon stolicy, wynoszący 30,000 żołnierzy, połączył się z rewolucjonistami. W czwartek, w trzecim dniu rewolucji, przywrócono znowu porządek w stolicy. Deputowany Engelhart mianowany został przez komitet [illegible]ekutywny komendantem Petersburga.

Do komitetu wykonawczego jako tymczasowego organu rządu rewolucyjnego wchodzi 12 posłów dumskich z prezydentem Rodzianką na czele.

Karabiny maszynowe na ulicach.

SZTOKHOLM. „Szenska Dagebladet" donosi z Haparandy: Podróżni z Rosji donoszą, iż od 5 dni w Petersburgu szerzą się zaburzenia. Na wielu ulicach ustawiono karabiny maszynowe. Żołnierze ponownie wzdragali się strzelać do ludności.

Rozruchy na prowincji.

BERLIN. Korespondent „Vossische Zeitung" przebywający w Sztokholmie, potwierdza w zasadzie doniesienie „Lokalanzeigera" i dodaje, że w Rosji również na prowincji panuje głód, czego dowodem doniesienia z Charkowa, Ekaterynosławia, Kurska, Nowogrodu i Tweru.

Rodzianko podobno w nader ostrym tonie zwrócił się do cara, by rozpuścił ministerjum i powołał nowy gabinet, który posiadałby zaufanie narodu, i pozyskałby sobie Dumę, która w przeciwnym razie zrzuca z siebie wszelką odpowiedzialność. Tej właśnie okoliczności przypisywać należy rozpuszczenie Dumy.

Przed poselstwem angielskiem.

SZTOKHOLM. Rozruchy petersburskie skierowały się również ostro przeciwko Anglji. Przed poselstwem angielskiem miały miejsce głośne zajścia. Wybito wielką ilość szyb. Tłum, liczący 1000 głów, zgromadził się przed t. zw. Spichlerzami lady Buchanan, w których gromadzono podarki angielskie w celu wysłania ich na front. Spichlerze zrabowano. Wielką ilość materjałów opatrunkowych wyrzucono na ulicę i spalono.

Wobec doniosłych zadań.

Zadania chwili bieżącej, o ile nie napotkają na trudności lub komplikacje, zależne od okoliczności zewnętrznych, wymagają od społeczeństwa polskiego wytężonego działania, aby przed ukończeniem wojny teoretycznej przesłance istnienia państwa polskiego — przeciwstawić prowizoryczną organizację państwową w najniezbędniejszych jej urządzeniach. Szereg faktów, wypływających na światło dzienne jako wyraz woli zbiorowej, dopiero będzie w stanie uspokoić umysły, że sprawa polska chociaż w pewnych rozmiarach pomyślnie traktowana ze strony formalnej — już podczas wojny musi przy bezpośrednim udziale społeczeństwa zejść w granicach możliwości z martwego punktu przesuwania jej załatwienia w ostatecznych formach na czasy spokojne. Dla nas jedynie cenny dorobek stanowi upewnienie, jeżeli przed rozpoczęciem likwidacji wojennej będziemy rozporządzali środkami siły i organizacji państwowej, któremi Państwo polskie zabezpieczyć się będzie mogło przedewszystkiem na granicy wschodniej, uszachować będzie mogło wszelkie szkodliwe usiłowania w turnieju międzynarodowym.

Zarówno ze względów strategicznych, jak i wyrozumowanej polskiej racji stanu niezbędnem jest, aby jaknajśpieszniej tworzenie podwalin naszej państwowej egzystencji, a zwłaszcza umacnianie w społeczeństwie jak i nazewnątrz autorytetu polskich władz państwowych, oraz konsekwentne działanie w kierunku tworzenia armji polskiej, wyszło z okresu przetargów i przygotowań, a stało się żywym dostosowaniem do ducha czasu, harmonją w świecie szybkiego dojrzewania faktów. Czas działać! Zdaje się, że oczekiwania patrjotycznych sfer społeczeństwa naszego, wyolbrzymiane ciągłym odwlekaniem twórczego działania doszły w swej imaginacji do form stylowych, bez jakichkolwiek efektów teatralnych — zasadzają się na poczuciu ofiary i jaknajenergiczniejszego współdziałania.

Byłoby grzechem nie do przebaczenia, aby zapał patrjotyczny, wyrosły w odmęcie ciągłej niepewności i oczekiwania miał uledz atomizowaniu z powodu rzekomych wyrachowań politycznych. Nie warto rozstrząsać, gdzie się kryje źródło hamowania wszelkiej samodzielnej inicjatywy. Czyn polski i świadomość niezbędnego wzrostu przezwyciężył już nie jedną zaporę. Kiedy wchodzimy na tory praktycznego działania politycznego—szybkie zastosowanie ustalonych i dojrzałych w społeczeństwie postulatów jest tym skuteczniejsze, im większą jest moc i konsolidacja opinji narodowej.

Wszyscy świadomi obywatele odradzającej się Polski, którzy wyczuwają wartość spójni w przełomowych momentach narodu, moralnie są obowiązani poddać się wymaganiom ducha czasu, ześrodkowywanie opinji około naszej reprezentacji i władzy państwowej, około jej dziejowych zadań.

ef.

Odbudowa państwa polskiego.

Przyszłość Polski.

W numerze z dnia 11 bm. zamieściła pod powyższym tytułem „Koln. Ztg". obszerny artykuł o Polsce, nadesłany jej redakcji z Królestwa Polskiego.

Na wstępie autor omawia stan nastrojów w Polsce po zajęciu jej przez armje sprzymierzone i wyraża się dość krytycznie o nurtujących w społeczeństwie prądach. Następnie autor skreśla powstanie Rady Stanu i jej charakter.

Tłomaczy następnie czytelnikom niemieckim, dlaczego państwa okupacyjne nie mogły zadość uczynić żądaniu polskiemu w sprawie rządu narodowego i dlaczego zmuszone były do zachowania rządów okupacyjnych. Zastanawiając się nad najbliższemi i najważniejszemi zadaniami Rady Stanu przy organizowaniu państwa polskiego, które w chwili pertraktacji pokojowych stać winno na silnych podstawach, pisze autor, że gdyby ostatnie się nie udało, natenczas kwestja polska podczas tychże pertraktacji stanie się przedmiotem sporu o nieprzewidzianych skutkach. Aby tego uniknąć, nie jest bynajmniej teraz potrzebny ukoronowany król i we wszystkich częściach gotowa i silnie zorganizowana państwowość. Polska musi być zupełnie na nowo odbudowywana, a na to potrzebne są lata.

Do uznania jej za państwo samodzielne wystarczy, jeśli sama siebie jako takie ogłosi przystąpi do wielkiego konfliktu światowego dni naszych i weźmie czynny udział. Do obu uzdolni posiadanie wojska, co jest skutkiem tego najpierwszem i najważniejszem zadaniem. Dalszą odbudowę jej urządzeń państwowych można pozostawić tembardziej rozsądnemu stopniowemu rozwojowi, ponieważ dopiero przy zawieraniu pokoju Polska może otrzymać swój ostateczny kształt polityczny i geograficzny.

Dalej autor podkreśla, że działalność Tymczasowej Rady Stanu powinna mieć charakter przygotowawczy dla przyszłego rządu, a doradczy dla wykonywujących obecnie rząd władz okupacyjnych.

W interesie Niemiec i Austro Węgier leży, aby zamiast klina rosyjskiego, widzieć zaprzyjaźnione państwo. Kombinacje rozwiązania sprawy polskiej na innej drodze są płonne.

Polityka polska Niemiec i Austro-Węgier, o ile wchodzi w grę Królestwo Polskie, została niezmiennie ustalona przez akt 5 listopada. Tylko na tych zasadach może być prowadzona dalsza budowa. Że przeciwko temu powstały i jeszcze powstaną godne uwagi zastrzeżenia, trzeba przypuszczać, jednak najpoważniejsze z nich dadzą się obalić, jeśli nie zupełnie, to przynajmniej w pewnym stopniu.

Najgłówniejszą troskę budzi powstanie irredenty polskiej w Niemczech i Austrji wynikające stąd trudności w polityce wewnętrznej. Istnieją zachcianki, stanowiące podstawę wspomnianych obaw, ale też przez rozsądnych polityków polskich jako zachcianki są tylko traktowane. Oderwanie tych krajów od ich państw należy przesunąć w krainę utopji równie dobrze, jak śmiałe pragnienia rozszerzenia państwa polskiego do morza Bałtyckiego. Dobrowolne oddanie tych terenów jest wprost nie do pomyślenia — a cóż może innego do tego zmusić, jak tylko siła rosyjska? A czyż można serjo przypuszczać, by Polska zamierzała urzeczywistnić swoje ewentualne pragnienia wielkopolskie za cenę nowej przemocy rosyjskiej? Czy pomoc rosyjska oznaczałaby co innego, niż przemoc rosyjska? Polska wie, co może otrzymać z obietnic Mikołaja Mikołajewicza i potrafi za takie spełnienie jej pragnień być wdzięczna! Ekscentryczne wynurzenia poszczególnych jednostek, a nawet partji nic w tem nic zmieniają.

Ze wschodniej widowni wojny.

Przesłuchanie jeńców rosyjskich (z piechoty) przez oficerów austrjacko - węgierskiej armji przed cerkwią.

się dziś rano oddziały 27 pp. przez tunele śniegowe do okopów nieprzyjacielskich na wschód od Monte Ferno, zniszczyły stanowiska i wyrządziły nieprzyjacielowi dotkliwe krwawe straty. Prócz tego zdobyły one 2 karabiny maszynowe i wzięły 22 Alpini do niewoli.

Południowo-Wschodnia.

Nad Vojusą nic godnego zanotowania.

Na miejsce Liebknechta.

BERLIN. W okręgu poczdamsko szpandowskim odbywają się wybory do parlementu na miejsce Liebknechta. Większość socjal - demokratyczna wystawiła Stahla, soc. - dem. związek pracy (mniejszość) wystawiła kand. Mehringa. Stahl ma zapewnione zwycięstwo.

Chiny i Niemcy.

W sobotę Niemcy doręczyły odpowiedź na notę chińską.

„Exange Telegraph" twierdzi, iż w krótkim czasie Chiny przyłączą się do koalicji.

Rewolucja w Peru.

NOWY JORK. „New York Herald" dowiaduje się, iż w Peru wybuchła rewolucja. Stoczono gwałtowne walki.

Zamach Stanu w Costarice.

NOWY JORK. W środkowo amerykańskiej republice Costa rica dokonano zamachu stanu. Prezydent republiki został obalony i schronił się w poselstwie Stanów Zjednoczonych.

Różne wieści

P o m o c d l a o f i a r w o j n y. „Kom. jeneralny pomocy dla ofiar wojny w Polsce" w Vevey ogłosił sprawozdanie komisji rewizyjnej z czasu od lipca 1916 r. do 31 grudnia 1916 r. Ze sprawozdania tego dowiadujemy się, że ogól na ilość ofiar w ciągu tego czasu wynosi 2 867,199.09 fr. Suma wypłaconych subsydjów wynosi 2 596,541,19 franków. W bankach na rachunku komitetu pozostała suma 285,625,35 franków.

Ks. biskup Sapieha z Krakowa podczas swojego pobytu w Warszawie wyjaśnił, że książęco-biskupi komitet krakowski od początku wojny na rzecz okupacji austrjackiej Królestwa zebrał 8,000,000 koron.

W k o p a l n i a c h n a f t y n a K a u k a z i e powstały rozruchy na tle ekonomicznym, przyczem robotnicy zarządali podwyżki od 25 do 100 proc.

P l a n y r o s y j s k i e. „Daily Telegraph" donosi z Petersburga, jakoby za podstawę przyszłego ustroju Polski miano brać stosunek Finlandji do Rosji albo Chorwacji do Węgier. Daże wątpliwości budzi pytanie, czy ostatecznie stanowić w tej sprawie będzie rząd, czy też Duma. Miljukow obstaje energicznie przy prawach Dumy. Petersburski „Dziennik Polski" (pp. Ehrenberga i Kozickiego) zwalcza to stanowisko i żąda, aby od chwili rozpoczęcia prac komisji uznana została zasada „niepodległości Polski pod zwierzchnością rosyjską".

Niepodległość Polski pod zwierzchnością rosyjską! Czy to nie piękny wynalazek? Mamy już różne „Ersatze" mydła kawy, herbaty. Nasi pomysłowi koledzy petersburscy wymyślili „Ersatz" niepodległościowy...

Kadecki Komitet Centralny zsolidaryzował się całkowicie z wywodami p. S Kokoszkina, który uważa, iż Polsce nic można dać nic więcej ponad autonomję. Jak wiadomo, przeciw tym wywodom protestował przed kilku miesiącami w głośnym memorjale p. Piltz. W zebraniu, na którem referat p. Kokoszkina był przyjęty, brali udział pp. Rodiczew i Milukow.

R o s j a b e z d o w o z u. Na łamach organu „Riecz" uskarżają się, że obecnie zbliża się fatalna dla Rosji chwila, gdy ta ostatnia pozostanie zupełnie bez dowozu zagranicznego. Winę pono i podobno jednostronny kierunek polityki Wilsona, oraz skrajnie egoistyczna polityki Anglji. Ta ostatnia spowodowała, że Rosja została stopniowo odciętą od wszelkiego dowozu, podczas gdy z Anglji samej do Rosji nic prawie nie przyjdzie.

D y k t a t u r a w M o s k w i e i O d e s i e. Z Petersburga donoszą: W Petersburgu, Moskwie i Odesie wprowadzono najostrzejszą dyktaturę wojenną.

Ministerjum spraw wewnętrznych specjalnie delegowało jenerał-majora Niewrazina do zorganizowania dyktatury wojskowej.

Wprowadzenie jej jest dziełem Protopopowa, który w ten sposób chce się zabezpieczyć od możliwych zaburzeń, wywołanych przez robotników.

W Odesie uzbrojono policję w karabiny maszynowe. Wzburzenie pomiędzy robotnikami z powodu prześladowania socjalistów rozszerza się coraz bardziej.

BAGDAD.

Z Rotterdamu donosi Biuro Wolffa:

Urzędowo donoszą z Londynu, że anglicy zajęli w niedzielę Bagdad. O zajęciu tem komunikat angielski podaje następujące szczegóły: Niespodziewanie przeprawiliśmy się przy świetle księżyca przez rzekę Djalab. W czwartek postawiliśmy silny posterunek na prawym brzegu rzeki Djalah i zbudowaliśmy most przez Tygrys poniżej miejsca, gdzie się łączy z Djalach. Po prawym brzegu posuwał się naprzód silny oddział. Spotkał on się z nieprzyjacielem 10 klm. na południe od Bagdadu i odrzucił go o 3 klm. wstecz. Zdobyliśmy przejście przez Djalah i w piątek posunęliśmy się 6400 metrów naprzód ku Bagdadowi. Wojska nasze po prawym brzegu wyrzuciły nieprzyjaciela z jego drugiej pozycji i przenocowały na zdobytym terenie. Panowała silna burza „samum", rzucająca piaskiem wokoło. W sobotę pokonaliśmy turków o 4800 metrów na południe i zachód od Bagdadu, a w niedzielę rano zajęliśmy Bagdad.

Z ostatniej chwili.

PETERSBURG. 16 marca. Car Mikołaj II został zdetronizowany. Wielki książę Michał Aleksandrowicz, najmłodszy brat carski, pupil carowej wdowy, Marji, został naznaczony Regentem. Rewolucjoniści opanowali komendę Kronsztadu, Moskwy, Kazania, Charkowa i Odesy, Reakcyjne władze zostały przez rewolucjonistów przearesztowane.

Rozkład jazdy pociągów kolejowych

Przychodzą do Sosnowca z

Ząbkowic:—7,46 rano—osob.
Skierniewic:—9,02 rano—osob.
Warszawy:—12,45 w południe — osob.
Warszawy: — 1,32 w południe — posp.
Warszawy: — 11,57 w nocy — osob.
Warszawy: — 5,51 nad ranem — posp.

Odchodzą z Sosnowca do

Warszawy:—11,20 w nocy — posp.
Warszawy:—7,15 rano — osob.
Ząbkowic:—9,30 rano — osob.
Warszawy:—10,57 przed południem — posp.
Częstochowy:—3,01 popołudniu — osob.
Warszawy: — 6,50 wieczorem — osob.

Redaktor odpowiedzialny i wydawca Ryszard Monsiorski. Drukarnia Ryszarda Monsiorskiego

Za pozwoleniem cenzury niemieckiej m. Sosnowca.

sztucznego wywołania podwyższenia cen.

Teatr i Muzyka.

Teatr Momus na Pogoni. W sobotę d. 17 bm. odbędzie się benefis p. Antoniego Jabłońskiego - Piepanka, artysty-komika. Odegraną zostanie komedja p. t. „Ciotka Karola". Benefisant swą pracą artystyczną zasługuje w zupełności na uznanie publiczności, to też należy się spodziewać, że w sobotę teatr będzie zapełniony po brzegi.

Z Będzina.

Na zjazd do Warszawy, zwołany przez Departament Spraw Wewnętrznych na 17 i 18 bm. wyjechali pp. St. Ciechowski, W. Wardzichowski, T. Stokowski, L. Zaleski, St. Kaczyński, M. Szpikowski i St. Szperling.

Klub robotniczy. Organizuje się w naszym mieście Klub Robotniczy, ustawę którego wysłano już do zatwierdzenia władzom okupacyjnym.

Z Dąbrowy.

Na Zjazd krajowy Królestwa Polskiego otrzymali zaproszenia z Dąbrowy: pp. dr. E. Schönborn, inż. W. Żukowski, inż. L. Martynkowski, dyr. M. Grabiński, dr. Szymon Starkiewicz, inż. Marjan Starkiewicz, inż. Edmund Dębski, inż. Edward Stypułkowski, inż. Antoni Nowicki.

Z Niemiec: inżynier Franciszek Dąbrowski, dyr. Rudziński, Wacław Puciato.

Z Ząbkowic: dr. Adam Piwowar, Justyn Gajewski.

Z Niegowonic: Zawadzki.

Z Myszkowa: Karol Chęciński, Szydłowski.

Z Żarek: dr. Antoni Kędzierski.

Odznaki urzędowe. Odznaką policjanta, pełniącego służbę jest opaska na lewym ramieniu. Poza godzinami służbowemi policjanci odznak nie noszą.

Przemytnictwo. Przemycanie wiktuałów żywnościowych z okupacji austrjackiej ostatniemi czasy znowu się wzmogło. W środę jeden z policjantów na ulicy Staro Dąbrowskiej spostrzegł jakiegoś mężczyznę niosącego pakunek, jak się potem okazało z wędlinami, a przekradającego się na stronę okupacji niemieckiej. Kiedy wezwany do zatrzymania się, przemytnik począł uciekać co sił, zaalarmował ścigający go policjant gwizdkiem inne posterunki, i przy pomocy drugiego nadbiegającego policjanta udało im się uciekającego złapać. Podczas gonitwy zdołał on już pozbyć się towaru. Jak się zdaje podał go jakiejś dziewczynie po stronie niemieckiej.

Okazało się, że złapany jest dawno już poszukiwanym Adamem Dworakiem. Podczas rewizji, znaleziono przy nim „rewolwer" — ale dziecinny.

Ze straszaka tego strzelał on już poprzednio do ścigających go policjantów.

Przestępca skazanym został na 45 dni aresztu.

Cenniki spożywcze. Wszyscy kupcy, handlujący produktami żywnościowymi, winni są przedstawić cenniki artykułów przez siebie sprzedawanych Komitetowi żywnościowemu najpóźniej do 3 dni przed początkiem każdego miesiąca. Opóźnienie pociągnie za sobą karę w kwocie 1 K. dziennie.

Z Czeladzi.

W niedzielę dn. 18 marca rb. staraniem Koła czeladzkiego Ligi Kobiet w sali szkoły miejskiej w Czeladzi p. Jan Opara wygłosi odczyt o Józefie Piłsudzkim. Po odczycie odbędzie się fantowa loterja i deklamacja. — Początek o godzinie 2 popołudnia.

Wybory do rady miejskiej w Czeladzi. W uzupełnieniu wiadomości o wyborach do rady miejskiej czeladzkiej podajemy jeszcze następujące szczegóły:

W kurji I, gdzie były złożone dwie listy kandydatów (polska i żydowska) na ogólną ilość 204 (w tem 99 żydów) wyborców, uprawnionych do głosowania, skorzystało ze swego prawa zaledwie 168 osób. Jeden głos unieważniono. Z pozostałych 167 głosów 86 padło na listę żydowską, 81 na listę polską. Każda z list uzyskała po 4 mandaty.

W kurji II złożono tylko jedną listę, która wobec tego przeszła bez głosowania. Dla aktywistów w tej kurji blok z Powszechnym Komitetem Wyb. okazał się niekorzystnym, gdyż na liście kandydatów uzyskali oni zaledwie jeden mandat, gdy na wypadek wystawienia własnej listy uzyskaliby 3 mandaty.

W kurji III, jak już donosiliśmy złożone 2 listy — NZR. i lewicy socjalistycznej. Z pośród uprawnionych do głosowania 201 wyborców złożyło kartki wyborcze zaledwie 124 osoby. Daje się wyczuć, że lewicowcy stawili się do głosowania samiennie, wyciągali oni swoich ludzi z mieszkań i przyprowadzali do lokalu wyborczego. Rekrutują się oni z Saturna, na Piaskach lewica nie ma punktu oparcia.

Tymczasem w dn. głosowania (10 i 11 b. m.) wyborcy z kop. Piaski udziału w głosowaniu wziąć nie mogli, z powodu jakiejś nagłej roboty, której nie można było odłożyć i dlatego stosunek zapisanych do głosujących jest tak rażący (201: 124). Dziwnem się wprost wydaje, by administracja w tak wyjątkowych momentach czyniła robotnikom utrudnienie. Dzięki tym utrudnieniom część robotników z Piasków była pozbawiona możności złożenia głosów.

Na listę lewicy socjal. padło 56 głosów, na listę NZR. 68 gł. Należy zauważyć, że gdyby lista NZR. uzyskała jeszcze 3 głosy, to kwestja jednego mandatu na rzecz NZR. byłaby przesądzona. Lewica uzyskała 4 mandaty tylko przypadkowo. Wśród robotników wyborców z Piasków odzywają się głosy domagania się dodatkowego głosowania z powodu utrudnień administracji.

Podczas głosowania w kurji III do komisji wyborczej zaproszono pp. Wł. Kowalskiego i Raczaszka.

Akcję wyborczą przeprowadziły komisje wyborcze z komisarzem wyborczym dyr. Stanisławem Dawidsonem na czele.

Do komisji należeli: dr. Wł. Podczaski, dr. Z. Kotarski, C. Timme oraz Chaim Szwajcer.

Ignotus.

Z Grodźca.

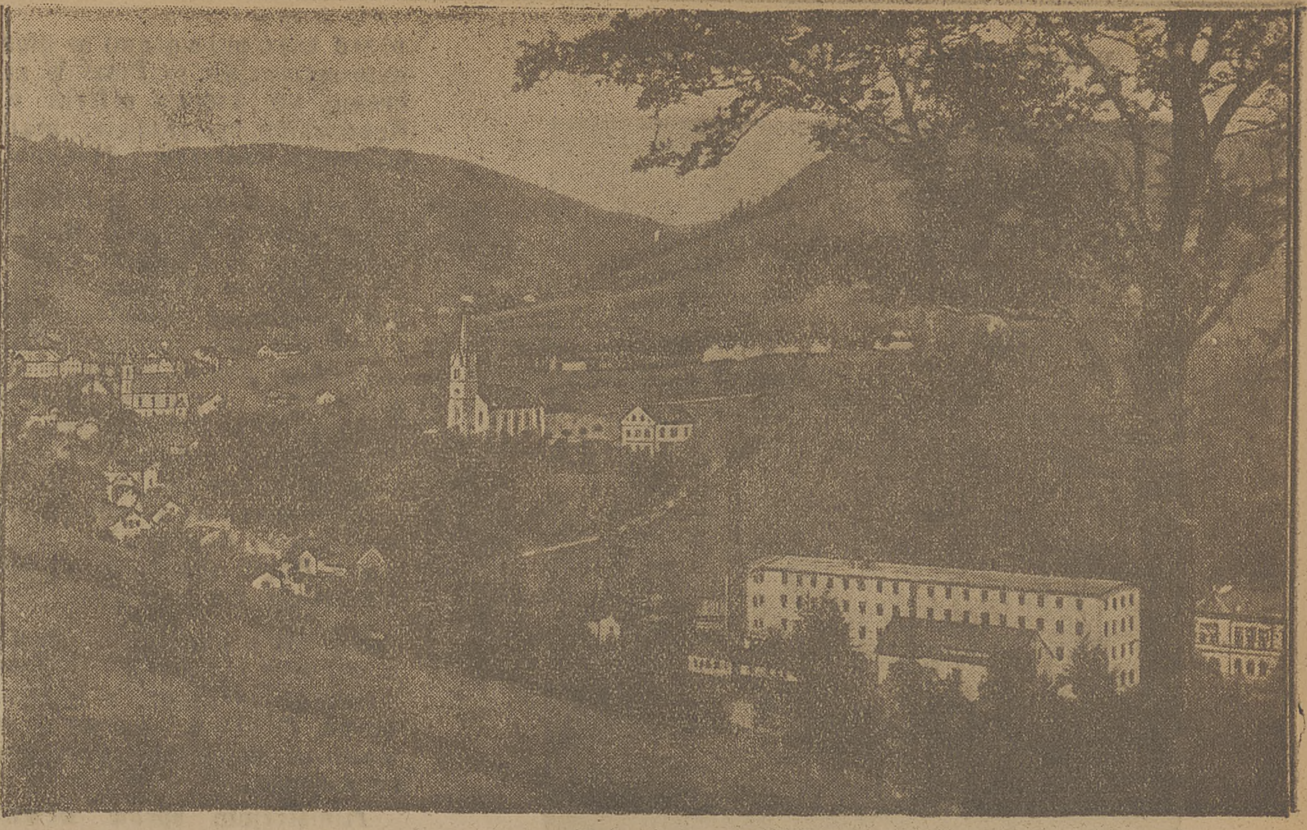
W niedzielę dn. 18 bm. o godzinie 5 popołudniu w sali p. Powiołka odbędzie się „Wieczór Legjonowy" z następującym programem: Odczyt na temat „Polska a rząd" wygłosi p. Józef Pietrzyk, następnie odegrane zostaną: „Matka żyje" dramat w 2-ch odsłonach i obrazek sceniczny „placówka". Nad program śpiewy i deklamacje.

Z ziem polskich.

Z instytucji ubezpieczeń wzajemnych. Wartość szacunkowa wszystkich budowli w kraju (z wyłączeniem m. Warszawy) wyniosła w dniu 1 stycznia 1914 roku 1 miljard 178 tysięcy rubli, przyczem budowli liczono 3 miljony 600 tysięcy z 1 200 000 nieruchomości.

Przyjęcie w Białej. Namiestnik hr. Huyn po przyjeździe do kraju, udzielał pierwszych posłuchań w Białej. Przedewszystkiem przybył na posłuchanie wiceprezydent namiestnictwa p. Stanisław Grodzicki ze wszystkimi urzędującymi w Białej urzędnikami. Na powitanie odpowiedział p. namiestnik hr. Huyn następującym przemówieniem:

W tych wyjątkowych czasach z woli Cesarza namiestnikiem Galicji zamianowany, muszę zaraz z początku i z całym naciskiem podkreślić, iż moja nieznajomość obu języków krajowych w niczem naruszyć nie może ustawowo ustalonych praw obowiązującego w Galicji polskiego języka urzędowego oraz praw, przyznanych językowi ruskiemu. Pragnę tutaj pracować ku zadowoleniu Cesarza, ale zarazem dla dobra kraju. Nie formę, lecz treść; nie słowa, ale czyny. Na chęciach przeto mi nie zbywa; oby Bóg dał, abym znalazł odpowiednie siły do spełnienia ciężkiego zadania, które na mnie czeka.

Z okolic Cetynji.

Asygnaty pożyczkowe na Litwie. Jak donosi „D. W. Ztng." w dniu 31 stycznia rb było w obiegu asygnat pożyczkowych Kasy Pożyczkowej Wschodu na sumę rb. 44,284,832, w tem asygnat większych sto, dziesięcio i trzyrublowych na sumę 38,790,386 rubli, drobnych zaś (rublowych i półrublowych) na 5.494 446 rubli.

W Płocku zabudowania poklasztorne przy katedrze władze okupacyjne zwróciły kapitule płockiej; mają być one oddane do użytku szkole rzemieślniczej oo. Salezjanów, sprowadzonych do Płocka. W obrębie tych zabudowań znajdują się najcenniejsze zabytki architektoniczne jeszcze nieprzebadowane: baszta szlachecka dawnego zamku książęcego i dzwonnica, które wymagają konserwacji.

Szkolnictwo w Piotrkowskiem. Jeden z najważniejszych objawów życia na prowincji jest szybki wzrost szkolnictwa. W tych dniach ogłoszono w tej mierze urzędowe dane, które stwierdzają, że w powiecie piotrkowskim w końcu r. 1915 było 143 szkół elementarnych, do których uczęszczało 11.617 dzieci. W październiku r. 1916 zwiększyła się liczba szkół do 219, zaś liczba uczących się do 20 184. Pozatem w Piotrkowie samym istnieją trzy szkoły średnie, do których uczęszcza 1133 uczniów. W całej okupacji austrjackiej funkcjonuje obecnie 61 szkół średnich, z czego 50 prywatnych i 11 rządowych. Z szkół tych przypada na Lublin 14, Radom—5 Kielce—6, Jędrzejów—4 i Piotrków—3.

WOJNA ŚWIATOWA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. Z głównej kwatery donoszą:

Zachodnia widownia wojny.

W Champanji unicestwiliśmy ogniem artyleryjskim próby ataku francuskiego na stok wzgórza 185 na południe od Ripont. Ataki wywiadowcze w okolicy Sommy i na zachodnim brzegu Mozy, gdzie znieśliśmy w jasny dzień francuską wartę polową na południe od Eumieres, przyniosły nam większą liczbę jeńców.

Front macedoński.

Na północ od Monastyru atakowali nas Francuzi ponosząc takie same straty jak i wczoraj. Między Cerną a jeziorem Doiran odparliśmy ataki innych oddziałów koalicyjnych.

Komunikat austrjacki.

WIEDEŃ. Urzędownie do

Wschodnia widownia wojny.

Front wojsk jenerała arcyksięcia Józefa.

Oprócz silnego ostrzeliwania niektórych odcinków przez artylerję nieprzyjacielską, nie zdarzyło się nic godnego zanotowania.

Grupa wojsk marszałka księcia Leopolda bawarskiego.

Na północ od Stanisławowa i na południe od Sołotwiny zdobyły nasze oddziały atakujące po pomyślnym przedsięwzięciu 106 jeńców, 6 karabinów maszynowych i 1 miotacz min.

Włoska widownia wojny.

Na niektórych odcinkach ożywił się ogień artyleryjski. Na odcinku na północ od Anago przedarły

Ze wschodniej widowni wojny.

Przesłuchanie jeńców rosyjskich (z piechoty) przez oficerów austrjacko - węgierskiej armji przed cerkwią.

się dziś rano oddziały 27 pp. przez tunele śniegowe do okopów nieprzyjacielskich na wschód od Monte Ferno, zniszczyły stanowiska i wyrządziły nieprzyjacielowi dotkliwe krwawe straty. Prócz tego zdobyły one 2 karabiny maszynowe i wzięły 22 Alpini do niewoli.

Południowo-Wschodnia.

Nad Vojusą nic godnego zanotowania.

Na miejsce Liebknechta.

BERLIN. W okręgu poczdamsko szpandowskim odbywają się wybory do parlamentu na miejsce Liebknechta. Większość socjal - demokratyczna wystawiła Stahla, soc. - dem. związek pracy (mniejszość) wystawiła kand. Mehringa. Stahl ma zapewnione zwycięstwo.

Chiny i Niemcy.

W sobotę Niemcy doręczyły odpowiedź na notę chińską.

„Exange Telegraph" twierdzi, iż w krótkim czasie Chiny przyłączą się do koalicji.

Rewolucja w Peru.

NOWY JORK. „New York Herald" dowiaduje się, iż w Peru wybuchła rewolucja. Stoczono gwałtowne walki.

Zamach Stanu w Costarice.

NOWY JORK. W środkowo amerykańskiej republice Costa rica dokonano zamachu stanu. Prezydent republiki został obalony i schronił się w poselstwie Stanów Zjednoczonych.

Różne wieści

Pomoc dla ofiar wojny. „Kom. jeneralny pomocy dla ofiar wojny w Polsce" w Vevey ogłosił sprawozdanie komisji rewizyjnej z czasu od lipca 1916 r. do 31 grudnia 1916 r. Ze sprawozdania tego dowiadujemy się, że ogólna ilość ofiar w ciągu tego czasu wynosi 2 867,199,09 fr. Suma wypłaconych subsydjów wynosi 2 596,541,19 franków. W bankach na rachunku komitetu pozostała suma 285,625,35 franków.

Ks. biskup Sapieha z Krakowa podczas swojego pobytu w Warszawie wyjaśnił, że książęco-biskupi komitet krakowski od początku wojny na rzecz okupacji austrjackiej Królestwa zebrał 8,000,000 koron.

W kopalniach nafty na Kaukazie powstały rozruchy na tle ekonomicznym, przyczem robotnicy zarządali podwyżki od 25 do 100 proc.

Plany rosyjskie. „Daily Telegraph" donosi z Petersburga, jakoby za podstawę przyszłego ustroju Polski miano brać stosunek Finlandji do Rosji albo Chorwacji do Węgier. Duże wątpliwości budzi pytanie, czy ostatecznie stanowić w tej sprawie będzie rząd, czy też Duma. Miljukow obstaje energicznie przy prawach Dumy. Petersburski „Dziennik Polski" (pp. Ehrenberga i Kozickiego) zwalcza to stanowisko i żąda, aby od chwili rozpoczęcia prac komisji uznana została zasada „niepodległości Polski pod zwierzchnością rosyjską".

Niepodległość Polski pod zwierzchnością rosyjską! Czy to nie piękny wynalazek? Mamy już różne „Ersatze" mydła kawy, herbaty. Nasi pomysłowi koledzy petersburscy wymyślili „Ersatz" niepodległościowy...

Kadecki Komitet Centralny zsolidaryzował się całkowicie z wywodami p. S Kokoszkina, który uważa, iż Polsce nie można dać nic więcej ponad autonomję. Jak wiadomo, przeciw tym wywodom protestował przed kilku miesiącami w głośnym memorjale p. Piltz. W zebraniu, na którem referat p. Kokoszkina był przyjęty, brali udział pp. Rodiczew i Milukow.

Rosja bez dowozu. Nołamach organu „Riecz" uskarżają się, że obecnie zbliża się fatalna dla Rosji chwila, gdy ta ostatnia pozostanie zupełnie bez dowozu zagranicznego. Winę pono i podobno jednostronny kierunek polityki Wilsona, oraz skrajnie egoistyczna polityki Anglji. Ta ostatnia spowodowała, że Rosja została stopniowo odciętą od wszelkiego dowozu, podczas gdy z Anglji samej do Rosji nic prawie nie przyjdzie.

Dyktatura w Moskwie i Odesie. Z Petersburga donoszą: W Petersburgu, Moskwie i Odesie wprowadzono najostrzejszą dyktaturę wojenną.

Ministerjum spraw wewnętrznych specjalnie delegowało jenerał-majora Niewrazina do zorganizowania dyktatury wojskowej.

Wprowadzenie jej jest dziełem Protopopowa, który w ten sposób chce się zabezpieczyć od możliwych zaburzeń, wywołanych przez robotników.

W Odesie uzbrojono policję w karabiny maszynowe. Wzburzenie pomiędzy robotnikami z powodu prześladowania socjalistów rozszerza się coraz bardziej.

BAGDAD.

Z Rotterdamu donosi Biuro Wolffa:

Urzędowo donoszą z Londynu, że anglicy zajęli w niedzielę Bagdad. O zajęciu tem komunikat angielski podaje następujące szczegóły: Niespodziewanie przeprawiliśmy się przy świetle księżyca przez rzekę Djalab. W czwartek postawiliśmy silny posterunek na prawym brzegu rzeki Djalah i zbudowaliśmy most przez Tygrys poniżej miejsca, gdzie się łączy z Djalach. Po prawym brzegu posuwał się naprzód silny oddział. Spotkał on się z nieprzyjacielem 10 klm. na południe od Bagdadu i odrzucił go o 3 klm. wstecz. Zdobyliśmy przejście przez Djalah i w piątek posunęliśmy się 6400 metrów naprzód ku Bagdadowi. Wojska nasze po prawym brzegu wyrzuciły nieprzyjaciela z jego drugiej pozycji i przenocowały na zdobytym terenie. Panowała silna burza „samum", rzucająca piaskiem wokoło. W sobotę pokonaliśmy turków o 4800 metrów na południe i zachód od Bagdadu, a w niedzielę rano zajęliśmy Bagdad.

Z ostatniej chwili.

PETERSBURG. 16 marca. Car Mikołaj II został zdetronizowany. Wielki książę Michał Aleksandrowicz, najmłodszy brat carski, pupil carowej wdowy, Marji, został naznaczony Regentem. Rewolucjoniści opanowali komendę Kronsztadu, Moskwy, Kazania, Charkowa i Odesy. Reakcyjne władze zostały przez rewolucjonistów przearesztowane.

Rozkład jazdy pociągów kolejowych

Przychodzą do Sosnowca z

Ząbkowic:—7,46 rano—osob.
Skierniewic:—9,02 rano—osob.
Warszawy:—12,45 w południe — osob.
Warszawy: — 1,32 w południe — posp.
Warszawy: — 11,57 w nocy — osob.
Warszawy: — 5,51 nad ranem — posp.

Odchodzą z Sosnowca do

Warszawy:—11,20 w nocy — posp.
Warszawy:—7,15 rano — osob.
Ząbkowic:— 9,30 rano — osob.
Warszawy:—10,57 przed południem — posp.
Częstochowy:—3,01 popołudniu — osob.
Warszawy: — 6,50 wieczorem — osob.

Redaktor odpowiedzialny i wydawca Ryszard Monsiorski. Drukarnia Ryszarda Monsiorskiego

Za pozwoleniem cenzury niemieckiej m. Sosnowca.